

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 1

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

București, joi 22 decembrie 1927

E prima zi de vacanță! Ce cuvinte miraculoase pentru o elevă! Cu toate astea, nu mă bucur. Așa sunt eu; aștept, aștept cu nerăbdare un lucru și după ce l-am căpătat nu mai îmi face nicio plăcere. Așa a fost și cu vacanța. Nu-i vorbă, nu mi se arată prea strălucită. Când mă gândesc că o să vină Bubi la București mi se face rău. O să-l am toată vacanța pe cap. N-ar trebui să scriu aceste cuvinte, căci e „un băiat foarte reușit” (cum îi zice mama). Știe mai multe limbi, face scrisori frumoase (cu stil), e primul în clasă, face sporturi, în fine, e *un băiat model*. Deși am scris în răs toate astea, văd că așa e. Nu știu de ce oare nu-l prea am eu la stomac. [...] Mă uit să văd ce am scris până acum [...]. În loc să spun ce am făcut azi, am înșirat vrute și nevrute. Așa, acuma să anunț marele eveniment care s-a săvârșit azi: am fost prima dată la patinaj. Mă înțelesesem cu Dida să vină să mă ia la 9½, dar a venit la 10¾, așa că până atunci m-am învățat și am exersat la pian. Era să fac cunoștință cu băiatul lui Rusu (chiriașul nostru), dar nu l-am găsit acasă, plecase de la 7 dimineața. La patinaj. Parcă mă văd cu inima cât un purice și cu pieptul înainte, cum băteam la ușa lui Rusu. Orice aș face, tot timidă rămân cu străinii. În casă sunt obraznică și cu un străin mă fac mică, mică [...]. După cum am spus, la unsprezece a sosit Dida. Era foarte drăguță cu costumul ei de patinaj. Adică nu – am greșit – nu era drăguță cu costumul, ci cu figura ei. Are o față mică și simpatică, așa că o îmbracă bine orice pune. Și eu... când mă gândesc mi se strică toată buna dispoziție. [...] Deci îmi reiau firul povestirii, această persoană care nu e decât una și aceeași cu mine a plecat azi-dimineață la patinaj. Mai întâi am colindat câteva magazine ca să-și ia Dida patine și, după aceea, ne-am dus la Cișmigiu, la patinoarul din față. [...]

Tineri, tinere, toți petrec, patinează, beau, mănâncă... Numai inima mea se strânge și pocăie sărăcuța... Și stau, tremur, mă uit cum se duce și vine lumea, numai eu nu patinez. De ce? Mi-e frică! Ah! Frica asta în fața oricărui lucru mă omoară. Tare mi-e frică să nu dau înapoi și în fața evenimentelor mai însemnate din viață. A, da. Iar am scris: mi-e frică, se putea altfel?

După ce am dărdăit bine, de mi s-au făcut picioarele sloi, m-am avântat pe gheață „de brațul Didei”. N-am avut nicio altă senzație decât... frica. După ce-am mers puțin pe gheață, m-am dus iar în sală. Și iar tremuram de frig și iar mă simțeam oropsită, tare oropsită. Trecea atâta lume prin fața mea și toată mulțimea aceea era fericită... sau părea, cel puțin. Poate fiecare învățase să-și spuie că-i fericit. Cel puțin fața lor așa arăta.

Stam și mă gândeam: sunt fată sportivă, patinez, joc tenis, am să ajung o fată modernă! Eu? Nu, niciodată, simt că nu-s făcută eu pentru asta. Și Fanny care mă invidiază că pot merge la patinaj! Dacă aș putea, cu dragă inimă aș lăsa-o în locul meu. Dar nu se poate... fiecare trebuie să meargă cum îi dictează mediul în care trăiește, nu după înclinările sale.

Maria Banuș, *Însemnările mele*

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *vrute și nevrute*. **6 puncte**
2. Menționează instrumentul muzical la care cânta Maria Banuș când era elevă, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează atitudinea Mariei Banuș față de Bubi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care, aflată la patinaj, eleva Maria Banuș se simte diferită de ceilalți. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură morală a Mariei Banuș, așa cum reiese din primul paragraf al textului dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă emoțiile influențează sau nu comportamentul unei persoane, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Însemnările mele* de Maria Banuș, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Trecutu-l știm atât cât l-am aflat
C-a fost trăit și că s-a spulberat.
Acumul se trăiește tot la fel.
Se spulberă-n tăcere și nevăzut și el.
Nu-l înțeleg de noi cum se desparte,
Trăind cu noi și totuș mult departe.
Că viața-și pierde și văzută drumul,
Ca umbra și ca fumul.
Au fost frumoase și trăite toate.
Firește, zice gândul, și se poate.

Trăiește-ntr-adevăr tot ce se vede?

Tudor Arghezi, *S-a spulberat*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat*, aparținând lui Mihail Sadoveanu sau lui G. Călinescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.